

ชื่อเรื่อง : กิจกรรมปลูกข้าวต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของข้าวในเด็กปฐมวัย
อายุ 2-3 ปี สถาบันพัฒนาอเนกามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย
ผู้ศึกษา : นางสาวสิริมา พาลาก และนางสาวเบญญา ป้อมสะแก
ปีที่ทำการศึกษา : พ.ศ. 2562

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบ Action research วัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักคุณค่า และประโยชน์ของข้าวของข้าว 2) เพื่อส่งเสริมให้เด็กรับประทานข้าวได้มากขึ้น ผ่านการจัดกิจกรรมปลูกข้าว 18 กิจกรรมย่อย เก็บรวบรวมข้อมูลโดย แบบประเมินการมีส่วนร่วมของเด็กในกิจกรรมปลูกข้าว แบบสอบถามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้าวในเด็กปฐมวัยก่อน-หลังกิจกรรมปลูกข้าว แบบบันทึกพฤติกรรมการรับประทานอาหารของเด็กปฐมวัย ช่วงกิจกรรมปลูกข้าว และแบบบันทึกปริมาณข้าวที่หกขณะรับประทานอาหาร ช่วงกิจกรรมปลูกข้าว ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี ในสถาบันพัฒนาอเนกามัยเด็กแห่งชาติ จำนวน 24 คน วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของเด็กในกิจกรรมปลูกข้าว พบว่า ในกิจกรรมที่ 14 เรื่องเรียนรู้วิธีการป้องกันศัตรูพืช ได้คะแนนค่าเฉลี่ยความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัย สูงสุดอยู่ที่ระดับ 3.79

การเปรียบเทียบจำนวนแฉ่ร้อยละของเด็กที่ตอบคำถามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้าว ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม คำถามที่ว่า ข้าวมีประโยชน์อย่างไร ก่อนเริ่มกิจกรรมปลูกข้าว เด็กตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 20.83 หลังจากทำกิจกรรมเด็กสามารถตอบได้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75

ระดับพฤติกรรมการรับประทานอาหารของเด็กปฐมวัย ช่วงกิจกรรมปลูกข้าว ผลการบันทึกพฤติกรรมจากผู้ปกครอง พบว่า พฤติกรรมการอมข้าว สูงสุดในเดือนตุลาคม 61 ร้อยละ 16.67 และค่อยๆ ลดลงจนเหลือต่ำสุดเมื่อเวลาผ่านไป 3 เดือน คือในเดือนมกราคม 62 ร้อยละ 0 (ไม่มีเด็กอมข้าว) พฤติกรรมการทานข้าวปริมาณน้อยกว่าครั้งงาน สูงสุดในเดือนตุลาคม 61 ร้อยละ 50 และค่อยๆ ลดลงจนเหลือต่ำสุด ในเดือนมกราคม 62 ร้อยละ 4.17 (เด็กทานข้าวได้ปริมาณมากขึ้น) พฤติกรรมการไม่ยอมตักข้าวกินเอง สูงสุดในเดือนตุลาคม 61 ร้อยละ 20.83 และค่อยๆ ลดลงจนเหลือต่ำสุด ในเดือนมกราคม 62 ร้อยละ 0 (เด็กตักข้าวกินเองได้ทุกคน) พฤติกรรมการเขี่ยข้าว สูงสุดในเดือนตุลาคม 61 ร้อยละ 29.17 และค่อยๆ ลดลงจนเหลือต่ำสุด ในเดือนมกราคม 62 ร้อยละ 4.17 (เด็กเขี่ยข้าวลดลง) พฤติกรรมการกินไปเล่นไป สูงสุดในเดือนตุลาคม 61 ร้อยละ 29.17 และค่อยๆ ลดลงจนเหลือต่ำสุดในเดือนมกราคม 62 ร้อยละ 4.17 (ลดความเสี่ยงจากการทำข้าวหกจากการเล่น)

เมื่อเปรียบเทียบร้อยละปริมาณข้าวที่หกรายเดือนระหว่างทำกิจกรรมปลูกข้าว พบว่า จำนวนเด็กที่ทำข้าวหกปริมาณสูงสุด 61-80% มีจำนวนลดลงหลังจากทำกิจกรรมปลูกข้าว ตั้งแต่เดือน ต.ค.61-ม.ค.62 ในอัตรา ร้อยละ 6.47, 1.03, 0.57 และ 0.91 ตามลำดับ และจำนวนเด็กที่ทำข้าวหกปริมาณน้อยที่สุด 1-20% มีจำนวนเพิ่มขึ้นหลังจากทำกิจกรรมปลูกข้าว ตั้งแต่เดือน ต.ค.61-ม.ค.62 ในอัตรา ร้อยละ 37.93, 52.57, 65.53, และ 80.36 ตามลำดับ

คำสำคัญ : เด็กปฐมวัย, กิจกรรมปลูกข้าว, การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกข้าว, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้าว, พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของข้าว